

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.222/2013/6.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság felperesnek a dr. Bátki Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Bátki Zsolt ügyvéd által képviselt alperes ellen vételár tartozás megfizetése iránt a Kecskeméti Törvényszék előtt 3.G.40.097/12. számon indult és a Szegedi Ítéltábla Gf.IV.30.147/2013/5. számú ítéletével befejezett perben a jogerős ítélet ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak, felhívásra 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A perben nem álló A Kft. 2009. november 2-án árut értékesített az alperesnek nettó 52.028.500 Ft értékben. Az erről kiállított számlát az alperes átvette, fizetési kötelezettségének azonban nem tett eleget. Az árut továbbértékesítette a K-E Kft-nek, amely az áru ellenértékét, 52.553.928 Ft-ot az alperes számlájára átutalta azzal, hogy azt az alperes utalja tovább az A Kft-nek, levonva 525.428 Ft-os költségét. A továbbutalásra nem került sor. A K-E Kft. nyilatkozata szerint az alperestől a pénzt nem kapta vissza, az az árut nem szállította le neki.

A K-E Kft. az alperes ügyvezetőjét feljelentette. A büntető ügyben

a kft. pótmagánvádlóként 52.553.928 Ft erejéig polgári jogi igényt terjesztett elő. A pótmagánvádló a vádat 2012. szeptember 6-án ejtette, a bíróság pedig az alperes számláján lévő 52.553.928 Ft erejéig elrendelt zár alá vételt feloldotta.

Az A Kft. 2010. december 29-én az alperessel szemben fennálló 52.028.500 Ft tőke és kamatkövetelését az L-M Kft-re engedményezte, ezzel az L-M Kft. az A Kft-vel szemben fennálló 52.007.500 Ft összegű követelését kiegyenlítettnek tekintette. Az engedményezésről az engedményező az alperest székhelyén, illetve ügyvezetőjének jogi képviselője útján értesítette. Az alperes ügyvezetőjének jogi képviselőjeként eljáró ügyvédi iroda az értesítést átvette, míg az alperes nem.

Az L-M Kft. 2012. február 10-én az alperessel szembeni 52.007.500 Ft összegű követelését kamataival, az igényérvényesítés költségeivel együtt a felperesre engedményezte. Az értesítés megküldésre került mind az alperesnek, mind az alperes ügyvezetőjének jogi képviselője részére.

Az A Kft. az L-M Kft-vel 2010. december 29-én megkötött engedményezési szerződés érvénytelenségére hivatkozással utóbb keresetet nyújtott be a Budaörsi Járásbíróságon, ezen eljárás a jelen perben hozott jogerős ítélet meghozatalakor még folyamatban volt.

A felperes módosított keresetében 52.007.500 Ft és annak 2009. december 3-ától járó kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Többek között hivatkozott arra, hogy az A Kft. és az L-M Kft. közötti engedményezés nem szabályszerű, az okirat nem alkalmas az engedményezés megtörténtének igazolására. Az engedményezésről szabályszerűen nem értesítették, mert az ügyvédi irodának a társaságot illetően nem volt képviseleti jogosultsága. Az L-M Kft. és a felperes között létrejött engedményezéssel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a 2012. február 10-án kelt okirat csak értesítés az engedményezésről, de az engedményezés ténye igazolásra nem került.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 51.527.500 Ft-ot és ennek 2009. december 3-ától a kifizetésig járó törvényes kamatát, valamint a perköltséget.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Tényként rögzítette, hogy az adásvételi szerződés az A Kft. és az alperes között létrejött, az árut az alperes átvette. Ezt igazolja az alperes aláírásával és bélyegzőjével ellátott csatolt fuvarlevél, az alperes elismerése, az, hogy az A Kft. számláját az alperes befogadta, a vételárat könyveiben tartozásként kimutatta. A tartozást az alperes egyébként a fellebbezésében is elismerte. A

másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy megállapítása nem az alperes ügyvezetőjének büntető eljárásban tett nyilatkozatán alapszik, hanem a fent megjelölt bizonyítékokon, illetve nyilatkozatokon.

A másodfokú bíróság rámutatott, a 2010. december 29-én kelt engedményezési szerződést a felek írásba foglalták és az egyértelműen tartalmazza, hogy az A Kft. az L-M Kft-re engedményezte az alperessel szemben fennálló 52.028.500 Ft tőke és kamatkövetelését. A szerződés létrejöttét az A Kft. törvényes képviselője sem cáfolta. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az engedményezés az adós irányában absztrakt jogviszony, annak esetleges érvénytelensége csak az engedményezési szerződés alanyainak jogviszonyára hat ki. Az érvénytelenség az adós fizetési kötelezettségét nem befolyásolja (EBH.2003.868). Az engedményezésről az értesítést az engedményező közvetlenül az alperesnek megküldte, bár azt többszöri próbálkozás ellenére sem sikerült kézbesíteni. Ugyanakkor az értesítést az az ügyvédi iroda átvette, amely az alperes törvényes képviselőjét a perbeli adásvételi szerződéssel kifejezetten összefüggő büntető perben képviselte. Okszerű következtetés mellett az ügyvédi iroda az értesítést az alperes törvényes képviselőjének átadta. Egyébként is az engedményezésről történő értesítés kézbesítése a peres eljárás ideje alatt is megtörtént.

A felperes és az L-M Kft. közötti engedményezéssel összefüggésben a másodfokú bíróság kifejtette, annak létrejöttéhez kétség nem férhet, hiszen az engedményezésről történő értesítést mind az engedményező, mind az engedményes aláírta. Az értesítést a felperes az alperesnek, valamint az alperes törvényes képviselőjének jogi képviseletét ellátó ügyvédi irodának is tértivevénnnyel megküldte. Az értesítést az alperes a perben is megkapta. Az engedményezési szerződések a másodfokú bíróság szerint létrejöttek, hatályosultak és a beszámítást követően az elsőfokú bíróság helyes összegben marasztalta az alperest.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését kérte az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően.

Kifejtette, a felperes perbeli legitimációval nem rendelkezik, mivel nem tudta igazolni, hogy az engedményezések láncolata megvalósult. Az A Kft. az engedményezés érvénytelenségének megállapítása iránt a Budaörsi Járásbíróság előtt pert indított. Így az alperes értesülése az engedményezésről nemcsak hogy nem hiteltérdemlő, hanem annak érvényességét maga az engedményező vitatja. Az engedményezés igazolására becsatolt okiratok alaki és tartalmi hiányosságokban szenvednek. Az alperes álláspontja szerint jogszabálysértően nem adtak helyt a perben eljáró bíróságok az eljárás felfüggesztése iránti kérelmének. Az engedményezés érvényessége tárgyában folyó per ugyanis előkérdése a jelen jogvita eldöntésének. Az érvénytelenség megállapítása esetén az engedményező az összeget az alperestől követelheti, így az alperes

lényegében kétszeres teljesítésre lenne kötelezve (Ptk.328. § /4/ bekezdés).

Az alperes állította, a bíróságok helytelenül értelmezték a Pp. 3. § /3/ bekezdésében írt bizonyítási kötelezettséget. A felperest terheli a követelés fennálltának bizonyítása. Az alperesi társaság vezető tisztségviselőjének az ellene folyó büntető eljárásban igazmondási kötelezettség nélkül tett vallomása jelen ügyben bizonyítékként nem értékelhető. Az ott tett nyilatkozatát a perben nem tartotta fenn. A bíróságok tévesen nem tulajdonítottak jelentőséget annak, hogy a magánvádló törvényes képviselője a büntető eljárásban azért lépett fel, mert az árut a címzett nem kapta meg. Ha pedig az áru leszállításra nem került, úgy a felperes követelése alaptalan.

Az alperes megjegyezte továbbá, hogy 2013. február 27-én a NAV-nak bejelentette, az ügylet színlelt volt, célja az ÁFA meg nem fizetése volt. Ezt a semmisségi okot a bíróságnak hivatalból vizsgálnia kellett volna, az erre vonatkozó tényeket hivatalból fel kellett volna tárnia.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta /Pp. 275. § (2) bekezdés/ és azt a felülvizsgálati kérelemben felhozott okokból nem találta jogszabálysértőnek.

Az alperes alaptalanul hivatkozik arra, hogy a felperes perbeli legitimációval nem rendelkezik, mert az A Kft. mint engedményező a 2010. december 29-én kelt, közte és az L-M Kft között létrejött engedményezési szerződés érvénytelenségének megállapítását kérte. A perben eljáró bíróságok helyesen mutattak rá, hogy az engedményezés absztrakt jogügylet. Ez többek között azt jelenti, hogy az az adós, aki az engedményezésről az engedményezőtől kapott szabályszerű értesítés alapján joghatályosan teljesített - arra való hivatkozással, hogy az engedményezés érvénytelen - nem válhat ismételten kötelezetté. Az engedményezőtől származó értesítés ugyanis nem csak kizárja, hogy az adós ezt követően az engedményezőnek teljesítsen, de egyben fel is hatalmazza őt az engedményesnek való teljesítésre, mégpedig az engedményezővel szemben is hatályosan, tekintet nélkül arra, hogy az engedményezés valóban megtörtént-e, vagy hogy az engedményezés érvényes-e, kivéve, ha az adós rosszhiszemű. Az adós nem köteles az engedményes és az engedményező közötti jogviszony vizsgálatára. Erre lehetősége sincsen, nem viseli az ezzel járó kockázatokat. Az engedményezőtől kapott szabályszerű értesítésnek az a jogi hatása, hogy az adós a kötelelem új jogosultjának az engedményest köteles tekinteni, és ha neki teljesít, a kötelezettsége megszűnik (BH2002.154.).

Az adott perben a másodfokú bíróság részletesen kifejtette, hogy milyen tényállási elemek alapján, milyen jogi indokok mellett

tekintette úgy, hogy az A Kft. mint engedményező az alperest az engedményezésről joghatályosan értesítette. Ezen ténymegállapításait, az abból levont jogi következtetéseket az alperes felülvizsgálati kérelmében e körben részben arra hivatkozva vitatta, hogy az A Kft. által indított per miatt az értesítése szabályszerűnek nem tekinthető. Nyilvánvaló azonban, hogy ez az érvelés nem helytálló, hiszen a per indítása és az alperes értesítése egymást nem kizáró események. A perben csatolt iratok tartalmával ellentétes az az alperesi érvelés is, hogy az alperes engedményezésről történt értesítése legfeljebb az engedményestől származhatott. A mind két fél által aláírt engedményezési szerződésről az iratok tanúsága szerint az engedményező értesítette az alperest. E nyilatkozatát a másodfokú bíróság által hivatkozott okból az alpereshez megérkezettnek kell tekinteni. Ebből következően az alperesnek a kétszeres teljesítés kötelezettségével az adott tényállás mellett nem kell számolnia (Ptk. 328. § (4) bekezdés).

A Budaörsi Járásbíróság előtt folyó per a fent kifejtettekre tekintettel nem előkérdése a jelen jogvita eldöntésének. Így a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott Pp. 152. § (2) bekezdését a jogerős ítélet nem sérti.

A perben eljáró bíróságok a Pp. 3. § (3) bekezdésében írtakat sem sértették meg. A másodfokú bíróság ítélete kifejezetten hangsúlyozza, hogy döntése nem az alperes ügyvezetőjének a büntetőeljárás során tett vallomásán alapszik. Több, az ítéletben tételesen felsorolt bizonyíték (fuvarlevél, a számla befogadása, a vételár alperes könyveiben történő nyilvántartása, az alperes fellebbezésében tett nyilatkozata) figyelembe vételével került az megállapításra, hogy az alperes az árut megkapta, tartozása fennáll.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott arra is, hogy a perbeli adásvételi szerződés színlelt volt és ezt a NAV-nak 2013. februárjában bejelentette. Nem vitásan, az adott bejelentést az elsőfokú eljárásban benyújtotta. 2013. március 4-i beadványában akként fogalmazott, „lehetséges, hogy a jelen per tárgyát képező jogügylet érvényessége megkérdőjelezhető”. Határozott kifogást nem terjesztett elő, tényállítást nem tett, az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében ezzel kapcsolatos előadása nem volt. Egy peresített szerződés érvénytelenségének észlelése csak akkor hivatalbóli kötelezettsége a bíróságnak, ha annak megállapításához szükséges tények rendelkezésre állnak. Enélkül, hivatalból e tárgyban bizonyítás felvételének nincs helye. Az alperes e körben bizonyítékokat nem ajánlott fel, így a perben eljáró bíróságok jogszerűen jártak el, amikor a jogügylet színleltségét nem vizsgálták.

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre. A Pp. 270. § (1) bekezdése folytán irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján ezért a Kúria kötelezte őt az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárás illeték felhívásra történő megfizetésére.

A felperesnek a felülvizsgálati eljárásban megítélhető, igazolt perköltsége nem merült fel.

Budapest, 2014. január 14.

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, Dr. Vezekényi Ursula sk. előadó-bíró, Dr. Osztovits András sk. bíró